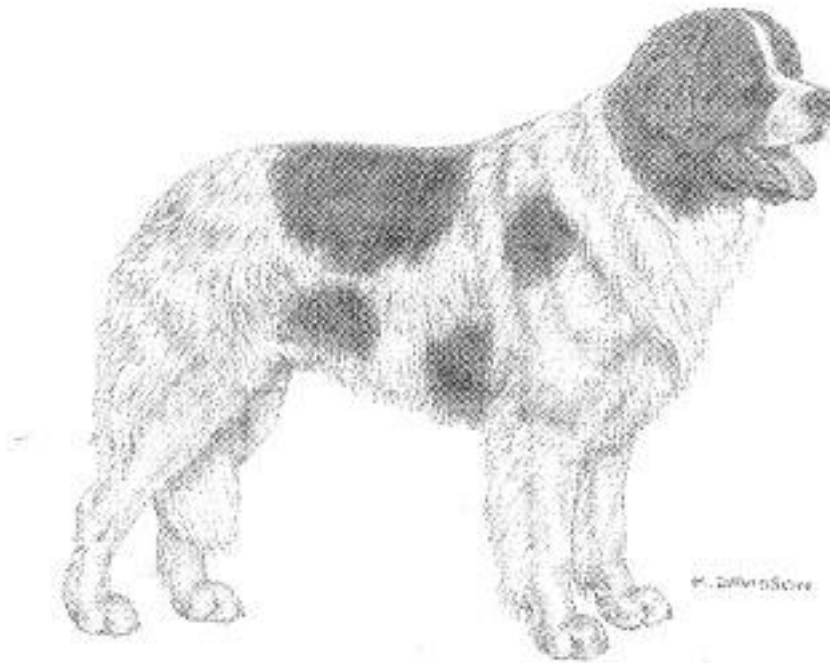

RAS

Rasspecifik avelsstrategi

för Landseer

(Landseer europäisch-kontinentaler Typ)

Innehållsförteckning

Rasens historia	sid. 3
De första kullarna i Sverige	sid. 6
Population	sid. 8
Avelshundsanvändning	sid. 8
Inavelstrend	sid. 9
Ålder på avelsdjur	sid. 10
Första parningen, hanar	sid. 10
Första parningen, tikar	sid. 10
Långsiktiga mål	sid. 11
Kortsiktiga mål	sid. 11
Strategi	sid. 11
Hälsa	sid. 11
Höftledsdysplasi	sid. 11
Armbågsledsdysplasi	sid. 12
Långsiktiga mål	sid. 13
Kortsiktiga mål	sid. 13
Strategi	sid. 13
Trombopati	sid. 14
Långsiktiga mål	sid. 14
Kortsiktiga mål	sid. 14
Strategi	sid. 15
Övriga sjukdomar	sid. 15
Långsiktiga mål	sid. 15
Kortsiktiga mål	sid. 15
Strategi	sid. 15
Mentalitet	sid. 16
Nuläge	sid. 16
Långsiktiga mål	sid. 17
Kortsiktiga mål	sid. 18
Strategi	sid. 18
Sim & Räddning	sid. 18
Långsiktiga mål	sid. 18
Kortsiktiga mål	sid. 18
Strategi	sid. 18
Exteriör	sid. 18
Standard	sid. 18
Långsiktiga mål	sid. 20
Kortsiktiga mål	sid. 20
Strategi	sid. 20
Avslutning	sid. 21

Rasens historia.

”Landseer hör idag till de mycket sällsynta och okända hundraserna, men så har det inte alltid varit. För ungefär 200 år sedan kom de första exemplaren av dessa mäktiga, svartvita hundar till Europa från New Foundland. Fiskare från England och Frankrike som under sommaren uppsökte de rika fiskeställen vid New Foundland, stötte på dessa hundar på öarna. På grund av hundarnas tilltalande yttre tog de med några hem.” (ur standard för landseer)

De svartvita hundarna, hade kommit från New Foundland och var en variant av den svarta newfoundlandshunden, vars ursprung man räknar flera tusen år tillbaka. De vita inslagen anser man främst kommit in i rasen genom att de europeiska fiskare, som besökte New Foundlands fiskevatten under 1700-talet och även tidigare, hade med sig egna hundar, i många fall troligen besläktade med dagens pyrenéerhund.

Hundarna såldes som newfoundlandshundar, särskilt i fiskehamnarna Pool och Bristol där skeppen kom i hamn från New Foundland. De blev mycket populära hos folket eftersom de var så enastående trevliga. Deras goda rykte bredde ut sig så mycket att svårigheter uppstod att skaffa nya hundar eftersom efterfrågan var så stor. I början av 1800-talet dog newfoundlandshundarna ut i sitt hemland.

I England blomstrade rasen däremot upp på grund av ett raffinerat uppfödararbete som höll på till mitten av 1800-talet. Den nya rasen överträffade alla hundraser som dittills var kända i Europa i fråga om storlek, framtoning och älskvärdhet. Det var också de här första svartvita "new foundländare" som gjorde rasen så berömd. Snart fanns den på så gott som alla större lantställen i England. Bilder av rasen från den tiden visar oss idag på vilken hög uppfödarnivå rasen befann sig i början av förra århundradet.

"En värdefull medlem av livräddarsällskapet"
Målning av Sir Edwin Landseer

Ganska snabbt spred sig ryktet om "new foundlandshunden" också över Englands gränser. Mycket på grund av att det var en berömd målare som porträtterade denna hund. Målaren var Sir Edwin Landseer, som 1837 målade den berömda "En värdefull medlem av livräddarsällskapet" och därmed utlöste en landseerboom. Det var av målaren som rasen fick sitt namn: landseer. Under detta namn känner vi dessa svartvita, slanka, högbenta hundar i dag." (ur standard för landseer)

Om Sir Edwin Landseers målning berättas följande:

Hunden som Sir Edwin Landseer framställde på sitt berömda måleri var i verkligheten inte den hund som räddade sin husse vid ett skeppsbrott i sista ögonblicket. Hunden som är avmålad av Edwin Landseer heter Poul Pry. Konstnären hade sett hunden hos en bekant och blev mycket imponerad av denna mäktiga, ståtliga hund.

Sir Edwin Landseer.

Om en hund vid namn Bob berättas följande.

Vid ett skeppsbrott kunde Bob inte ta sin husse levande i land utan han var död när hunden hämtat honom. Hunden själv var i alla fall välbehållen. Från och med nu levde han utan sin husse, ensam vid Themsen, där han från strandkanten såg vad som hände i vattnet. Han var känd i hela London genom att han under resten av sin levnad räddade över tjugo människor från att drunkna. Som tack för hans insats utnämnde livräddarsällskapet honom till

hedersmedlem och gav honom mat. Han blev mycket gammal i sin tjänst, och efter hans död satte man upp en minnessten.

Denna räddningsiver var medfödd hos newfoundlandshunden. På New Foundlandsöarna hjälpte hundarna nämligen till vid fisket och visade sin kunnighet i att simma och dyka. Deras förflyttning till Europa hade ingen inverkan på deras kärlek till vatten. Det är fortfarande ett av rasens starkaste karaktärsdrag.

Genom de många målerier som den berömde djurmålaren Sir Edwin Landseer gjorde, framställde han igen och igen de svartvita hundarna i de mest olika situationer och positioner. Därigenom blev de snabbt kända i hela Europa. Engelsmännen exporterade den då vanliga hunden till kontinenten, där de levde som representativa vakt och familjehundar på stora gods och herresäten. Men modet växlade och andra raser blev populära. S:t bernhardshundarna kom från Schweiz till England och fascinerade med sin röd vita färg. Då lät man uppfödningen av den svart vita (newfoundlandshunden) landseern nästan helt upphöra.

”Utvecklandet av landseerrasen gick långsamt ute i Europa. Första världskriget fick det hela att stanna upp. Men i början av 30-talet lyckades en engagerad uppfödare att vända denna utveckling. Han samlade ihop de små resterna av rasen och satsade på en mycket målmedveten uppfödning. Utan honom skulle det inte längre ha funnits någon landseer. 1933 kunde de första landseervalparna från kennel von Scharthenberg skrivas in i uppfödarboken. Uppfödaren var Otto Walterspiel, München. Från och med nu gick det bra igen för landseeruppfödningen. 1960 blev rasen officiellt erkänd av FCI (Federation Cynologique Internationale).” (ur standard för landseer)

(Källa: Hundsport special nr 2 år 2009 B. Gothen Christensen Newfoundlandshunden, L Campbell: Landseer, The Victorian Paragon W Secord: Dog Painting 1840-1940 FCI nr 226 standard för landseer.)

De första kullarna i Sverige.

1987 kom rasen till Sverige. Den första hundens importerades från Norge av Margit Larsson, Storsjöviddens kennel i Körva. Hunden hette Bettina Baby och blev mor till den första svenskfödda kullen. Hon parades 1991 med Hilliges Elko.

Bettina Baby föddes 1986-12-01 i en kull på 11 valpar och blev 13 år gammal.

Stamtavla Bettina Baby

N08342/87 Bettina Baby	SF1336L/85 Silences Quartro	SF20522P/84 King From Sound-River
		SF10703C/82 Silences Veere
	SF9795U/83 Marmelin Tyra Affabile	SF5193S/81 Caladh Sea Urchim
		SF73320D/78 Harraton´s Sea Thistle

Hilliges Elko föddes 1989-06-30 antal kullsyskon och ålder okänd.

Stamtavla Hilliges Elko

DK16836/89 Hilliges Elko	LZB0400 Argo Von Lichtenfels	LZB324 Erik Vorn Landhuskeller
		NZB20979 Alfa Von Der Suderelbe
	DK31659 Hilliges Cirila	DK34604/84 Hilliges Aik
		DK15212/83 Celia Von Der Hudson – Bay

Kullen föddes 1991-07-06 och bestod av 2 valpar en tik och en hane.

Bettina Baby parades tre gånger mellan 1991 och 1994. Detta resulterade i sammanlagt 4 valpar. I parning två och tre så användes sonen Adriano från den första kullen vilket i båda fallen resulterade i 1 valp per kull. Adriano användes flitigt mellan 1993 och 1995 i fem kombinationer/sju parningar. Han blev far till totalt 45 valpar, 27 hanar och 18 tikar. System Adriana användes i avel mellan 1994 och 1997 i tre kombinationer. Hon blev mor till totalt 14 valpar, 6 hanar och 8 tikar.

Bilder på den första födda kullen i Sverige och dess ägare Margit Larsson.

Storsjöviddens Von Landseer Adriano

Storsjöviddens Von Landseer Adriana

Källa: SKK:s hunddata

Populationen.

Från 1991 till 30/6 2009 har 962 landseer registrerats i SKK. 47 hundar, varav 21 hanar och 26 tikar, har importerats från 1987 – 30/6 2009. Hur många levande landseer som finns idag finns det inte säkra uppgifter på eftersom hundägare inte anmäler när deras hundar dör. Från år 1991- 30/6 2009 har 150 kullar fötts. 78 tikar och 61 hanar har använts.

Tabell 1

År	Valpar	Kullar	antal/kull	medeltal/kull	Inavel %
1991	2	1	2	2	0
1993	10	1	10	10	16,7
1994	21	5	1-4-1-7-8	4,2	16,2
1995	46	6	11-10-1-2-11-11	7,67	6,3
1996	19	4	9-4-2-4	4,75	4,2
1997	57	9	9-5-7-4-10-2-5-10-5	6,33	2,1
1998	49	8	3-4-8-3-10-8-9-4	6,13	2,8
1999	56	6	9-12-2-6-13-13	9,33	0,6
2000	37	6	8-8-7-3-5-4	6,17	0,8
2001	79	12	1-4-11-11-3-7-11-9-9-2-10-1	6,58	0,4
2002	84	12	4-9-1-9-9-9-10-6-5-10-9-8	7,0	0,8
2003	50	9	10-6-1-7-7-7-8-2-2	5,56	1,9
2004	96	17	7-6-3-9-3-9-8-3-8-10-3-4-1-1-11-6-7	5,65	0,8
2005	52	8	2-10-8-8-8-4-11-1	6,50	1,1
2006	98	12	12-4-8-9-10-6-10-4-6-13-9-7	8,17	0,8
2007	61	10	11-9-6-7-10-1-7-8 1-1	6,10	0,1
2008	104	14	7-13-6-7-9-5-1-8-10-9-8-10-7-4	7,43	0,9
2009	43	8	7-5-5-2-3-3-8-10	5,38	0,7

Antal registrerade levande valpar per år.
Räknat på åren 1991- 1/1-30/6 2009

Avelshundsanvändning.

För att populationen ska få en så stor genetisk variation som möjligt så att spridning av enskilda defekter undviks är det av största vikt att avelshundsanvändningen är så bred som möjligt.

En allmän rekommendation från ledande genetiker är att ingen hund under hela sin levnad ska producera mer än 5% av valparna i sin generation (5 år) och population. Det betyder att ingen avelshund, varken hane eller tik, får producera mer än 25% av det genomsnittliga antalet

valpar som registreras per år i rasen under de senaste åren. För landseer innebär det ca. 20-25 valpar per avelshund under livstiden.

För att vi i Sverige ska kunna bygga upp en sund population måste vi bredda avelsbasen och arbeta för en bred genetisk variation som främjar rasens framtida hälsa och överlevnad. Det är viktigt att begränsa användandet av enskild hanhund för att bibehålla den genetiska variationen och minska spridandet av sjukdomsanlag.

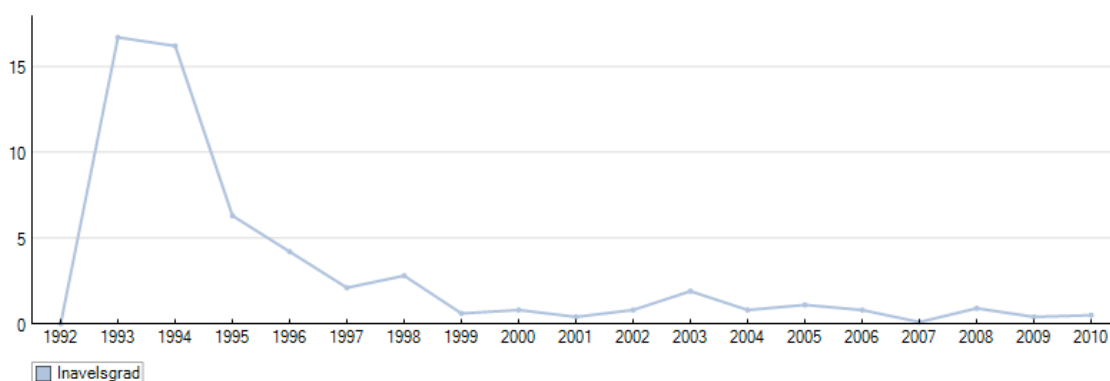
Inavelstrend

Inavel innebär att det genomsnittliga släktskapet inom rasen ökar. En valp har en släktskapsgrad på 50 % till sina respektive föräldrar. Det innebär att 50 % av valpens gener är identiska med moderns gener och 50 % med faderns gener. Ju längre bort två individer är besläktade, desto mindre blir inavelsgraden. En parning mellan två hundar som är kusiner, ger en inavelsgrad på 6,25 %. Kusinernas släktskap är 12,5 %, detta betyder att genomsnittligt så är kusinernas genuppsättning till 12,5 % identiska.

Kända vanliga effekter av inavel är bland annat nedsatt fruktsamhet, minskade kullstorlekar, sämre immunförsvar m.m. Detta är oönskade effekter som bör undvikas.

Enligt SKK:s grundregler är det ej förenligt att para två hundar som ger en högre inavelsgrad än 6,25 %, det vill säga är närmare släkt än kusiner.

Tabell 2

År	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Inavelsgrad	-	16,7 %	16,2 %	6,3 %	4,2 %	2,1 %	2,8 %	0,6 %	0,8 %	0,4 %
År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Inavelsgrad	0,8 %	1,9 %	0,8 %	1,1 %	0,8 %	0,1 %	0,9 %	0,4 %	0,5 %	

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Källa: SKK:s avelsdata

Ålder på avelsdjur:

Det tar tid för en hund att växa färdigt, både fysiskt och mentalt, innan dess kan man inte veta hur djurets olika egenskaper kommer att utvecklas. Det är därför av största vikt att inte använda djur i avel innan man vet vilka egenskaper hunden bär på och därmed kan nedärva till sina avkommer. En tik som ska klara av att ta hand om sina valpar bör vara mentalt mogen för att klara sin uppgift på bästa sätt, vilket innebär en bra start på livet och en god uppfostran för valparna.

Ett djur som skall användas i avel behöver ha uppnått en ålder på minst 2 år för att dess status som avelsdjur skall kunna bedömas. För att undvika avel på djur med oönskade mentala egenskaper samt exteriöra defekter som inte visar sig förrän i vuxen ålder och för att kunna undvika spridning av dessa så bör samtliga avelshundar vara färdigutvecklade, det vill säga minst 2 år gamla, innan de används i avel.

Första parningen Hanar.

Antal svenskregistrerade hanar som har barnbarn är enligt Skk:s avelsdata 22 stycken. De har tillsammans 659 avkommer och 867 barnbarn.

Tabell 3

0-11 mån	13-23 mån	24-35 mån	36-47 mån	48-59 mån	60-72 mån
0 hund	7 hundar	8 hundar	4 hundar	2 hundar	1 hund

Den genomsnittliga åldern på hanarna var 2 år och 5 ½mån när de parades första gången. Det var större ålderskillnad på hanarna än tikarna.

Första parningen Tikar.

Antal svenskregistrerade tikar som har barnbarn är enligt Skk:s avelsdata 36 stycken. De har tillsammans 645 avkommer och 829 barnbarn.

Tabell 4

0-11 mån	13-23 mån	24-35 mån	36-47 mån	48-59 mån	60-72 mån
1 hund	3 hundar	22 hundar	6 hundar	3 hundar	1 hund

Den genomsnittliga åldern på tikarna var 2 år och 4 ½mån när de parades första gången. Det var större ålderskillnad på hanarna än tikarna.

Källa: SKK:s avelsdata

Långsiktiga mål.

Att rasens genomsnittliga inavelsgrad inte överstiger 2,5 % beräknat på fem generationer.

Kortsiktiga mål.

Att bredda avelsbasen.

Strategi.

Att styrelsen skall väcka intresse och främja aveln med rastypiska, mentalt och fysiskt friska och sunda individer utan hälsostörningar. Eftersom rasens utveckling grundar sig på enskilda uppfödarens avelsurval är det viktigt att utforma en gemensam, övergripande, långsiktig, målinriktad och hållbar policy. Med hållbar menas att den ej leder till brister avseende mentalitet, hälsa och funktion eller tömmer rasen på genetisk variation.

Utnyttja tillgängliga avelsmaterial i Sverige i kombination med utländskt avelsmaterial för att få mer spridning av gener i rasen. Utnyttja de informationsmaterial som finns tillgängligt på SKK:s avelsdata. Överanvändning av enskilda individer utgör en av de största farorna i hundavel. Det är oerhört viktigt att uppfödarna blir medvetna om detta för att rasen inte ska få för många individer som är nära släkt. Uppfödarna bör också uppmuntras att söka icke nära besläktade avelsdjur i andra länder.

För att sprida denna information och att bredda uppfödarnas kunskap skall uppfödarmöten och seminarier med inriktning på avel anordnas. Information skall fortlöpande ske om att avel och uppfödning också skall ske i överensstämmelse med djurskyddslagstiftningen och SKK:s grundregler.

Sprida kunskap om att avelsdjuren inte producerar mer än 25% av rasens totala års registrering under en generation inom rasen, under hela sin livstid. Detta skulle för landseer innebära ca.20-25 avkommor totalt.

Att fortlöpande publicera genomförda parningar samt dess inavelsgrad via klubbtidningen.

Hälsa:

Höftledsdysplasi, HD.

Höftledsdysplasi är en felaktig utveckling av höftleden där ledskålen får ett otillräckligt stöd och leden därmed blir ostadig. Detta ger upphov till broskförslitning och benpålagringar i höftleden. Det är en relativt vanlig åkomma hos många raser. Hundar med höftledsdysplasi kan visa tecken på smärta men i vissa fall vara helt symtomfria, vilket beror dels på graden av dysplasi men även på andra faktorer såsom hundens kroppsvikt.

Höftledsdysplasi har en polygen nedärvning, vilket innebär att det är ett flertal gener som tillsammans står för höftledens uppbyggnad. Varje enskild individ bär på flera gener vars produkter tillsammans ska bygga upp höftleden, såsom till exempel höftkulans storlek och sammansättning av specifika kollagentyper, höftledsligamentens längd och elasticitet. Om effekten av de sammanlagda genprodukterna inte uppfyller vad som behövs för att höften skall utvecklas normalt, samt eventuell miljöpåverkan så kommer höftledens utformning att avvika från det normala och därmed resultera i till exempel dysplasi. Riskerna för att en hund skall utveckla höftledsdysplasi är därmed till stor del ärftligt betingande, vilket innebär att hundar som själva har höftledsdysplasi oftare producerar avkommor med dysplasi än djur med normala höfter. Detta gäller alla grader av dysplasi oavsett om hunden visar hälta eller inte.

Även de hundar som har normala höftleder kan få avkommor som utvecklar höftledsdysplasi. Denna risk ökar om dess föräldrar och/eller kullsyskon har dysplasi.

Central bedömning och registrering av hundens höftleder är ett led i SKK:s genetiska hälsoprogram för bekämpningen av höftledsdysplasi.

För att valpar av rasen landseer ECT skall registreras hos SKK krävs att båda föräldrarna skall ha känd höftledsstatus före parning. Något krav på att föräldrarna skall vara fria från höftledsdysplasi finns dock inte.

Bedömning av hundens höftledsstatus sker via röntgen. Avläsning av röntgenbild och gradering sker genom SKK centralt enligt denna skala:

Gällande bedömning	Äldre bedömningen
A = Normala höftleder	UA = Normala höftleder
B = Normala höftleder	UA = Normala höftleder
C = Lindrig dysplasi	1 = Lindrig dysplasi
D = Måttlig dysplasi	2 = Måttlig dysplasi
E = Höggradig dysplasi	3 = Höggradig dysplasi

UA (utan anmärkning) inbegriper både **A** och **B** i den nya skalan.

Armbågsledsdysplasi, ED.

Detta är ett samlingsbegrepp för olika utvecklingsrubbnings i armbågarna. Liksom vid höftledsdysplasi påverkar både arvet och miljön. Röntgenundersökning görs för att påvisa eventuell förekomst och grad av sekundära benpålagringar/artros, vilket visar att någon av dessa utvecklingsrubbnings föreligger. Med armbågsledsartros menas en onormal förslitning av ledbrosk i armbågsleden. Förslitningen ser man oftast inte på röntgenplåten, men den ger upphov till benpålagringar vilket kan ses relativt tydligt. Artros leder till varierande grad av funktionsnedsättning och smärta.

Gradering av armbågsledsatros sker enligt denna skala:

UA (0) = Inga påvisbara förändringar
Grad 1 = Lindriga benpålagringar
Grad 2 = Måttliga benpålagringar
Grad 3 = Kraftiga benpålagringar

Nuläge HD & ED

Tabell 5

HD A-B	HD C	HD D	HD E	Summa
259 st.	55 st.	37 st.	10 st.	361 st
ED UA (0)	ED grad 1	ED grad 2	ED grad 3	
255 st.	40 st.	8 st.	2 st	305 st

Statistik från SKK:s avelsdata 1991-30/6 2009

Källa: SKK:s avelsdata.

Långsiktiga mål.

Att andelen djur med höftledsdysplasi inte ökar och att endast HD-fria hundar används i avel.
.Att behålla den låga andelen eller minska andelen ED-belastade djur.

Kortsiktiga mål.

Att öka antalet officiellt röntgade hundar (vid en ålder av minst 18 månader) till minst 60 % av ett års registreringar.

Att genom noggrant avelsarbete undvika att andelen ED-belastade djur ökar.

Strategi.

Att sprida kunskap till valpköparna hur en stor vuxen ras kan påverkas av gener, dvs. arv, miljö och foder, för att de ska må så bra som möjligt.

Att styrelsen uppmuntrar uppfödarna att använda fria avelsdjur och att informera hur viktigt det är att valpköparna HD & ED röntgar sina hundar.

Att i avel endast använda hundar med grad A, B eller endast i undantagsfall grad C. I de fall hund med grad C brukas i avel, skall det ske i kombination med hund med A om hunden är obesläktad med övrig population och därmed kan bidra till att bredda avelsbasen. .

Att ge information hur en stor ras ska motionera för att inte överbelasta höfter och armbågar.
Att de inte får vara överviktiga för det belastar hunden fel.

Att till avel endast använda djur med ED ua (0). I de fall hund med ED grad 1 brukas i avel

skall det ske i kombination med ED ua (0), om hunden är obesläktad med övrig population och därmed kan bidra till att bredda avelsbasen.

Sjukdomar.

CTP Trombopati:

Trombopati är en ärftlig form av blödarsjuka hos landseer.

Olika former av blödningssjukdomar, ökad blödningsbenägenhet, förekommer hos både människor och andra djur. De kanske mest kända formerna är von Willebrands sjukdom som beskrevs av den finske läkaren **Erik Adolf von Willebrand** kring förra sekelskiftet och klassisk blödarsjuka eller hemofili A som drottning Viktorias, i England, dottersöner hade.

Vid en skada, till exempel ett skärsår eller vid tandlossning, är det viktigt att blodflödet upphör. Hos en frisk individ sker det genom att speciella proteiner och celler i blodet, så kallade blodplättar (trombocyter), samverkar och skapar en ”levring” eller att blodet *koagulerar*. Denna process sker i två steg och sätts igång så snart en skada på blodkärlens innersta vägg uppstår. Olika blodfaktorer reagerar med varandra och signalerna till blodplättarna ska bindas samman och täcka skadan i kärlväggen. I nästa steg bildar blodfaktorerna ett nätverk som i normala fall definitivt tätar den uppkomna läckan.

Hos landseer förekommer en ärftlig form av blödningssjukdom som kallas trombopati (trombopathia på engelska). Hos en hund med trombopati reagerar inte blodplättarna på de signaler som normalt ges i samband med skada. Som en effekt av detta försätter hunden att blöda och det kan sippra blod i flera dagar innan såret läker och blödningen upphör. För ett par år sedan upptäcktes en mutation i en gen (CalDAG-GEFI) som med stor sannolikhet har en central betydelse för kroppens signalsystem för levring av blodet. Mutationen gör att kroppen inte tillverkar en av de blodfaktorer som aktiveras vid skada och som normalt ingår i det signalsystem som gör att blodplättarna klumpar sig, aggregerar. Flera mutationer har identifierats i genen CalDAG-GEFI (Calcium-Diacylglycerol Guanine Nucleotide Exchange Factor 1) men hos landseer tyder forskningen på att endast en av dem har betydelse för den trombopati som ses hos rasen.

Källa: Text Tomas Bergström. Forskare vid Institutionen för husdjur, Sveriges Lantbruksuniversitet. (SLU)

Långsiktiga mål.

Att ha kartlagt förekomsten av Trombopati (CTP) i den svenska populationen.

Kortsiktiga mål.

Att inleda en kartläggning av förekomsten av Trombopati (CTP) i den svenska populationen.

Strategi.

Styrelsen skall fortlöpande informera om sjukdomen och uppmuntra och motivera DNA-test. Styrelsen skall ansöka om central registrering av resultat från DNA-test. SKK:s allmänna remiss skall användas fram till central registrering införts. Se instruktioner på SKK:s hemsida. Endast testade djur skall användas i avel. Djur som visar sig vara anlagsbärare kan endast paras med fritestade eller hereditärt fria djur enligt SKK:s Grundregler 2:5.

Övriga Sjukdomar

Fall av cancer, epilepsi, spondylos, hudproblem, (fukteksem), öronproblem har rapporterats enligt vår hälsoenkät (86 hundar).

Cancer: % av cancerfall är inte större än i andra raser.

Epilepsi: Finns kända fall av epilepsi, men inget stort problem i rasen.

Spondylos: Finns några kända fall, men i övrigt inget stort problem.

Hudproblem: Det mesta av hudproblemet består av fukteksem, pälsen är tjock och tät. Fuktigt väder, bad och värme tillsammans ger fukteksem.

Öronproblem: Många fall av öronproblem har rapporterats, och det kan bero på att vår ras har hängande öron och att de är glada för att bada.

Långsiktiga mål

Att få alla uppfödare att jobba tillsammans och tänka positivt för rasen och se till att alla avelsdjuren ska vara friska. Vara uppriktiga om sjukdomar och problem.

Kortsiktiga mål

Att få in information till klubben (styrelsen) om hundens ålder, sjukdomar och dödsorsak. Att sammanställa uppgifter och ge uppfödare och ägare mer information om rasens hälsa.

Strategi.

Styrelsen skall vara uppmärksam på rasens olika sjukdomar och problem och fortlöpande informera om SKK:s grundregler del 2 Avelsetik.

Styrelsen ska verka för att det sprids information om rasen och att landseerägarna rapporterar sjukdomar, dödsfall och dödsorsak.

Att Styrelsen skall förmedla kunskap om god pälsvård och vikten av rena, torra pälsa.

Källa: SvLk:s enkät

Mentalitet/funktion

Hundar utsätts idag för miljöer som är extremt påfrestande och i vissa fall helt främmande och skrämmande. Trafik, främmande människor, människor med ett för hunden extremt kroppsspråk, plötsliga och snabba rörelser, plötsliga och höga ljud, framrusande främmande hundar och människor o.s.v. En hund kan uppleva dessa miljöer som hotfulla och skrämmande och det är då lätt att hunden reagerar med rädsla och försöker försvara sig.

Alla våra hundar kommer att utsättas för skrämmande och hotfulla situationer. Hur de kommer att hantera dessa situationer och hur de klarar av att lägga rädslorna bakom sig varierar mellan raser och individer

Det har gjorts studier på mentalitet och ärftlighet som tydligt visar att hundens mentalitet är starkt ärftlig. Det har visats att hundar av olika raser reagerar mycket olika vid mentalbeskrivning. Beskrivningar har även gjorts på föräldradjur och dess avkommor som visar att det är en hög ärftlighet för många eller vissa av de mentala egenskaperna. Ärftligheten har man funnit speciellt tydlig när det gäller rädsla och aggressioner.

Källa: *Working Dogs—Testing And Breeding, 2004 P-E Sundgren*

Nuläge

47 Landseer ECT har MH-beskrivits mellan 1998 – 2008. Det finns några hundar som har gjort karaktärstest som det hette tidigare, men de finns inte med i statistiken. Materialet är ännu för litet för att man ska kunna dra säkra slutsatser.

Tabell 6

Sammanställning per år	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal födda	59	47	36	91	85	59	88	73	76	57	115	26
Känd mental status	2	2	1	4	4	5	14	7	6	1	1	-
varav - hanar	1	-	-	3	3	3	7	2	6	-	-	-
- tikar	1	2	1	1	1	2	7	5	-	1	1	-
Beskrivaren avbryter	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Ägaren avbryter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avbrutit MH (före 2002-07-01)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oacceptabelt beteende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ägaren avstår skott	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avsteg från avreaktion	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

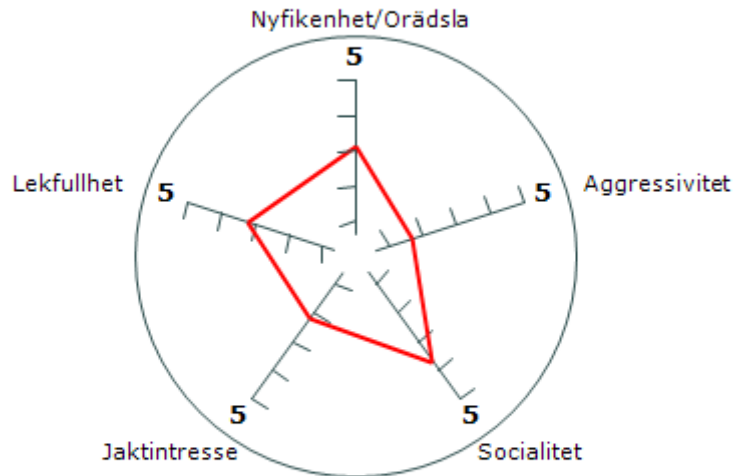
Resultat av MH 1998-2008

Källa: SKK:s avelsdata

Diagram 1

Egenskapsvärden

— Medelvärde (ras, 47 st, Samtliga)

Medelvärdet ej säkert då det beräknas på färre än 60 individer

Egenskapsvärden: Medelvärde för 47 individer.

Beskrivning	Medel
Nyfikenhet/Orädsla	3,1
Aggressivitet	1,7
Socialitet	3,7
Jaktintresse	2,2
Lekfullhet	3,2

Ovan framgår hur medelvärdet på våra landseer ser ut just nu. Utifrån beskrivningen är våra hundar sociala, lekfulla och nyfikna. Det finns inte mycket jakt och aggressivitet i vår ras.

Källa: SKK:s avelsdata

Långsiktiga mål - mentalitet

Att landseern förblir den lekfulla och sociala ras som den idag är.

Att aggressiviteten inte stiger i %.

Att alla avelsdjur blir beskrivna före parning.

Kortsiktiga mål - mentalitet

Att få Landseerägarna att MH-beskriva sina hundar för att få en bättre insikt i vår ras.
Att få fler uppfödare intresserade av MH och därmed öka antalet beskrivna hundar.

Strategi - mentalitet

Att styrelsen verkar för att tillgängligheten blir bättre för landseer på MH-beskrivningarna.
Att i avel använda hundar med känd status och att alla momenten skall ha genomfört före parning.
Att genom information till uppfödarna påvisa arvbarhet vad gäller mentala egenskaper.

Sim & Räddning

Långsiktiga mål

Att bevara de rasspecifika instinkterna att arbeta och livrädda i vatten.

Kortsiktiga mål

Att klubbens medlemmar ska ha god kunskap om S & R.

Strategi

Att styrelsen verkar för att fler hundar skall ha möjlighet att få prova på vattenarbete. Sprida information om vattenarbete, premiera vattenarbetande ekipage på olika sätt, t.e.x. vandringspris och livboj. Anordna vattenläger/kurser som ger möjlighet till träning på olika nivåer.

Exteriör.

Helhetsintryck.

Landseer skall ge intryck att vara en stark kraftig och harmoniskt byggd hund. Den är, speciellt gäller detta hanhunden, mer högbent än newfoundlandshunden.

HUVUD:

Huvudet skall vara brett och massivt med välutvecklad nackknöl. Stopet skall vara tydligt, men inte så markerat och så brant som hos Sankt bernhardshunden. Noslängden är lika med nosdjupet framför stopet. Läpparna skall vara torra. Överläppen skall lätt täcka den undre. Läpparna skall vara så strama som möjligt. Huvudets kontur skall vara tydligt markerad, ge ett ädelt intryck, och ha måttligt utvecklade kinder, som gradvis övergår i nospartiet.

Nosspiegel och läppar skall vara svartpigmenterade. Huden på huvudet skall vara utan rynkor med kort, fint hår.

ÖGON:

Ögonen skall vara medelstora, måttligt djupt liggande. Färgen skall vara brun till mörkbrun. Ljusbruna ögon kan accepteras. Uttrycket skall vara vänligt. Ögonlocksranderna skall vara mandelformade, bindhinnan får inte synas.

ÖRON:

Öronen skall vara medelstora, trekantiga. Vikta över ögonen skall de nå fram till den inre ögonvrån Öronspetsen skall vara något rundad. Öronen skall vara högt ansatta på hjässan, men inte för brett isär. De skall ligga slätt mot sidorna och vara täckta med fint, kort hår. Längre fransar endast vid bakre öronfästet.

BETT:

Komplett och regelbundet saxbett.

HALS:

Halsen är i tvärsnitt inte helt rund utan lätt äggformad. Den skall vara muskulös och med bred nacke. Hos en proportionerligt byggd hund bör halsens längd från bakhuvudet till manken vara 3/4 till 4/5 av huvudets längd från bakhuvudet till nosspetsen. Överflödigt halsskinn eller dröglapp är inte önskvärt.

KROPP:

Kroppslängden, mätt från manken till svansansättningen, skall vara ungefär 2 x huvudets längd. Ryggen skall vara plan och rak, från skulderpartiet till korset. Mellan mycket muskulösa skuldror skall bröstkorgen vara djup och bred med kraftigt välvda revben. Buken endast obetydligt uppdragen. Mellan buken och det muskulösa ländpartiet skall finnas en tydligt markerad midja. Såväl framifrån som från sidan sett skall korset vara muskulöst och vackert avrundat.

FRAM- OCH BAKBEN:

Frambenen skall vara absolut raka, med kraftig benstomme, välvinklade och muskelfyllda. Armbågarna skall ligga ganska högt och ligga väl an mot bröstkorgens djupaste del. Benens baksidor ner till sporren har lätta fransar. Bakbenen skall vara kraftiga. Hela bakpartiet skall vara kraftigt. Bakbenen måste röra sig fritt, ha kraftig benstomme och vara muskelfyllda, så att i synnerhet lårpartiet blir brett utvecklat. Bakbenen skall ha måttligt med fransar.

TASSAR:

Tassarna skall vara stora och väl slutna (s k kattfot). Tårna skall vara förenade genom kraftig simhud, som når ganska långt ut mot tåspetsarna.

SVANS:

Svansen skall vara kraftig och på sin höjd nå något nedanför hasleden. Den skall vara tät och buskigt behårad, men utan fana. Då hunden står stilla och inte är upphetsad skall svansen bäras hängande, eventuellt med svansspetsen något böjd. Då hunden är i rörelse får svansen bäras rakt utsträckt med svansspetsen något uppåtböjd. Svans med krok eller svansburen över ryggen kan inte accepteras.

RÖRELSER:

Rörelserna är snabba och vägvinnande.

PÄLS:

Pälsen skall, så när som på huvudet, vara lång, slät och åtliggande, kännas fin vid beröring, alltid med underull, som dock inte skall vara så tjock som hos den svarta newfoundlands-hunden. Lätt vågigt täckhår på rygg och ländparti är inte önskvärt.

FÄRG:

Pälsens grundfärg är rent vit med ojämna svarta fläckar på kropp och kors. Hals, förbröst, buk, ben och svans måste vara vita. Huvudet är svart. Som avelsmål gäller ett vitt nosparti med en vit, symmetrisk, inte för bred, genomgående bläs. Ytterligare förekommande sotiga fläckar i den vita grundfärgen är inget fel, men är inte önskvärda.

MANKHÖJD:

Hanhund i genomsnitt mellan 72-80 cm

Tik i genomsnitt mellan 67-72 cm

Vikt:

Hanhund ca: 55-70 kg Tik ca: 45-55 kg

Källa: originalstandard FCI nr. 226

Långsiktiga mål

Att bevara landseerhunden som den beskrivs i rasstandard, och värna om rasens särdrag. Att bara avla på hundar med sund anatomi och bra konstruktion, goda egenskaper, som är den grundläggande förutsättningen för ett långt och friskt liv. Att avla på hundar som har rena vita och svarta färger. Att avla på hundar inom gränserna för storleken som rasen har.

Kortsiktiga mål

Att inventera rasen beträffande mankhöjd och vikt hos både tikar och hanhundar.

Strategi.

Att styrelsen skall verka för att samla alla landseeruppfödare kring arbetet med landseer genom bland annat uppfödarmöten/träffar, avelskonferenser m.m.

Att styrelsen ger information om rasen och alla deras för-och nackdelar.

Att verka för att rasen skall vara en sund och frisk ras, med inriktning på vad rasen har använts till från början.

Att avla på hundar inom gränserna för storleken som rasen har. Detta kan ske genom att införa

individbeskrivning för rasen, där hundarna mäts på olika sätt (mankhöjd, proportioner etc.) samt vägs.

Att göra årliga utvärderingar av domarkritiker och vidarebefordra detta på olika sätt.
Att förbereda individbeskrivning.

Avslutning.

För att rasens hälsa och genetiska variation skall främjas så är det av största vikt att uppfödare av rasen landseer följer de Rasspecifika Avelsstrategierna. För att främja detta RAS-arbete bör uppfödarmöten anordnas av rasklubben. Tydlig information från landseerklubben till alla uppfödare och medlemmar om vad RAS är.

Uppfödare som följer RAS bör få en kvalitetsstämpel och få valphänvisning genom SvLK:s hemsida. Det skall tydligt framgå vad RAS är, och vikten av att uppfödarna arbetar och följer RAS.